

سال دوم

جلسه ۸۱

سال تحصیلی ۹۰ - ۹۱

۲۰ / ۱ / ۹۱ یکشنبه

بحث سوم:

دو قول رئیسه پیرامون هیأت های اخباری

قول اول

همه هیأت های دارای وضع یکسان است

۱. نظریه مشهور

قول دوم

همه هیأت های دارای وضع یکسان نیست

تقریر مرحوم آخوند از نظریه مشهور

نکته اول :

موضوع له جمله خبریه : «ثبوت نسبت» یا «لا ثبوت نسبت» است

یعنی جمله خبریه وضع شده که بگوید:

بین مبتدا و خبر یا بین فعل و فاعل و مفعول و .. ، «نسبتی ثابت» هست (یا نیست).

نکته دوم :

در این قول هیچ فرقی بین انواع مختلف جمله های خبری مختلف گذاشته نشده است

نکته سوم:

مراد مشهور از «ثبوت نسبت» ؟

«ثبوت» به معنای «وجود» است

یعنی : جمله خبری، گاه بر «وجود نسبت» و گاه بر «عدم نسبت» دلالت می کند .

به بیان دیگر :

مراد از ثبوت نسبت = «نسبت ثابته»

مراد از لا ثبوت نسبت = «نسبت غیر ثابته»

اشکال مرحوم خوبی

اشکال اول

مقدمه :

با شنیدن جمله خبریه، نه تنها قطع به ثبوت نسبت در خارج پیدا نمی کنیم بلکه ظن به آن هم پیدا نمی کنیم.

بلکه : قطع و یا ظن به ثبوت نسبت ناشی از «قرائن خارجیه» است

اصل اشکال:

با این اوصاف، چگونه می تواند «جمله خبریه» برای «نسبت» وضع شده باشد؟

نکته

توضیح کلام مرحوم خوئی

لفظ «جمله خبریه» همانند لفظ «زید»، معنای آن را به ذهن سامع می آورد

حال :

اگر معنای جمله خبریه «ثبوت نسبت» باشد، باید سامع با شنیدن جمله، به «ثبوت نسبت» پی

برد

در حالیکه :

سامع بعضاً با شنیدن جمله خبریه، قطع یا ظن به «ثبوت نسبت» پیدا نمی کند

اشکال

خلط بین «ثبوت نسبت» و «قطع به ثبوت نسبت»

خلط بین «ثبوت نسبت» و «قطع به ثبوت نسبت»

تصور مرحوم خوئی :

معنای جمله خبریه، «ثبوت نسبت» است = ثابت شدن «نسبت» برای سامع

در حالیکه :

شنیدن جمله، سامع را تنها متوجه «نسبت زید و قیام» می کند.

اما این که به این مضمون قطع پیدا می کند یا نه، بحث دیگری است.

به عبارت دیگر :

جمله خبریه دال بر نسبت ادعایی بین «زید و قیام» است و هنوز آن را تصدیق نکرده ایم

نکته

فرق بین «تصدیق» و «نسبت»

کلام مرحوم مظفر :

- وقتی مفهوم مثلث را تصور کردی، این یک «تصور» است.
- وقتی مفهوم زاویه را تصور کردی، این یک «تصور» است.
- وقتی زاویه قائمه را تصور کردی، این یک «تصور» است.
- وقتی نسبت بین زاویه های مثلث و 180° را تصور کردی، باز این هم «تصور» است.

«تصدیق» آن جایی است که به برهان این قضیه برای شما ثابت شده باشد.